

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Deze studie is opgesteld in opdracht van:

In samenwerking met:

veluweop1

Ideeën en samenstelling door :

Beste lezer,

Voor u ligt een inspiratiedocument voor de Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en stationsgebied Rheden. Het document is opgesteld om het belang van dit gebied als gebiedspilot binnen de Regiodeal Veluwe te duiden. In deze Regiodeal Veluwe zijn twee programmalijnen opgenomen: Veluwse Ontvangstlocaties en Duurzame mobiliteit. Beide programmalijnen sluiten naadloos aan op de ambitie uit de Omgevingsvisie Buitengebied om te komen tot structurele oplossingen voor de recreatieve druk op de Rhedense Veluwezoom.

Vanwege de programmalijnen van de Regiodeal Veluwe ligt de focus in dit document op het gebied Veluwetransferium Rheden en stationsgebied Rheden. Dit heeft om praktische redenen te maken met de opzet van de programmalijnen. Maar ook met het gegeven dat hier een groot mobiliteitsknooppunt ligt en daardoor grote en cruciale kansen biedt in de oplossingsmogelijkheden voor de beheersbaarheid van de recreatieve druk op de Veluwezoom.

De Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en stationsgebied Rheden zal een belangrijk onderdeel vormen van de ambitie om voor de gehele Veluwezoom van Rheden een toekomstvisie op te stellen waarin recreatie, natuur, economie en leefbaarheid op een duurzame wijze hand-in-hand de toekomst in gaan. Om dit te kunnen bereiken is, naast de huidige samenwerkende partijen, een brede samenwerking nodig tussen (semi-)overheden, bedrijven, inwoners en belangenvertegenwoordigers. Voor het station Rheden is samenwerking met NS en ProRail essentieel.

Wij hopen dat dit inspiratiedocument de kansen voor een Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en stationsgebied Rheden laat zien en enthousiasme oproept om hiermee aan de slag te gaan.

Veel kijk en leesplezier!

2 juni 2020

Maarten van der Leeden
beleidsadviseur ruimtelijke ontwikkeling

Gemeente Rheden | Postbus 9110 | 6994 ZJ De Steeg
M 06 42605080 | E m.vanderleeden@rheden.nl | www.rheden.nl

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

De Veluwe op 1

Het landschap van de Veluwe is aantrekkelijk voor mens en dier. Dieren krijgen steeds meer de ruimte, mensen zoeken en vinden de ruimte.

De bezoekersaantallen nemen nog steeds toe...

Dit levert vragen op met betrekking tot mobiliteit en toegankelijkheid.

Hoe kunnen we De Veluwe tot in lengte van dagen aantrekkelijk houden voor mens en dier ?

Omgevingsvisie buitengebied Rheden

Omgevingsvisie buitengebied Rheden

Visie

Het gebied moet voor velen voldoende toegankelijk en beleefbaar blijven, ook als de vraag toeneemt. Maar niet alles hoeft overal en het is nodig om te gaan sturen.

In hoofdlijnen willen we een groter deel van de gemotoriseerde drukte 'beneden' houden (om te beginnen bij de A348) zodat er op de hogere delen meer ruimte is voor niet- gemotoriseerde vormen van gebruik.

Infrastructuur voor langzaam verkeer moderniseren en routes breder maken. Bij voorkeur worden deze als vrij liggende straten (geen 'paden') aangelegd op enige afstand van de autowegen. Het buitengebied is niet altijd de bestemming, vaak maakt het deel uit van een route tussen de kernen. Regionaal moet de aanleg van snelfietspaden (die dan ook voldoende breedte hebben om een breed pallet van vervoerswijzen te bedienen) versneld worden.

Mobiliteit moet de beleving van ons gebied ondersteunen en daar geen afbreuk aan doen. Op de Veluwe en de Veluwezoom komt er om die reden minder gemotoriseerd verkeer en wordt het verkeer veel stiller. Hiervoor willen we ook inzetten op alternatieve vormen van vervoer. Een vorm daarin is het elektrisch vervoer van groepen bezoekers.

Figuur 48 We hebben te maken met een toenemende variatie aan vervoersmiddelen. De traditionele functieindeling; rijbaan, fietspad en voetpad moet daardoor vervangen worden door bijvoorbeeld 'snelle multiverkeersruimte' en 'trage multiverkeersruimte'.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

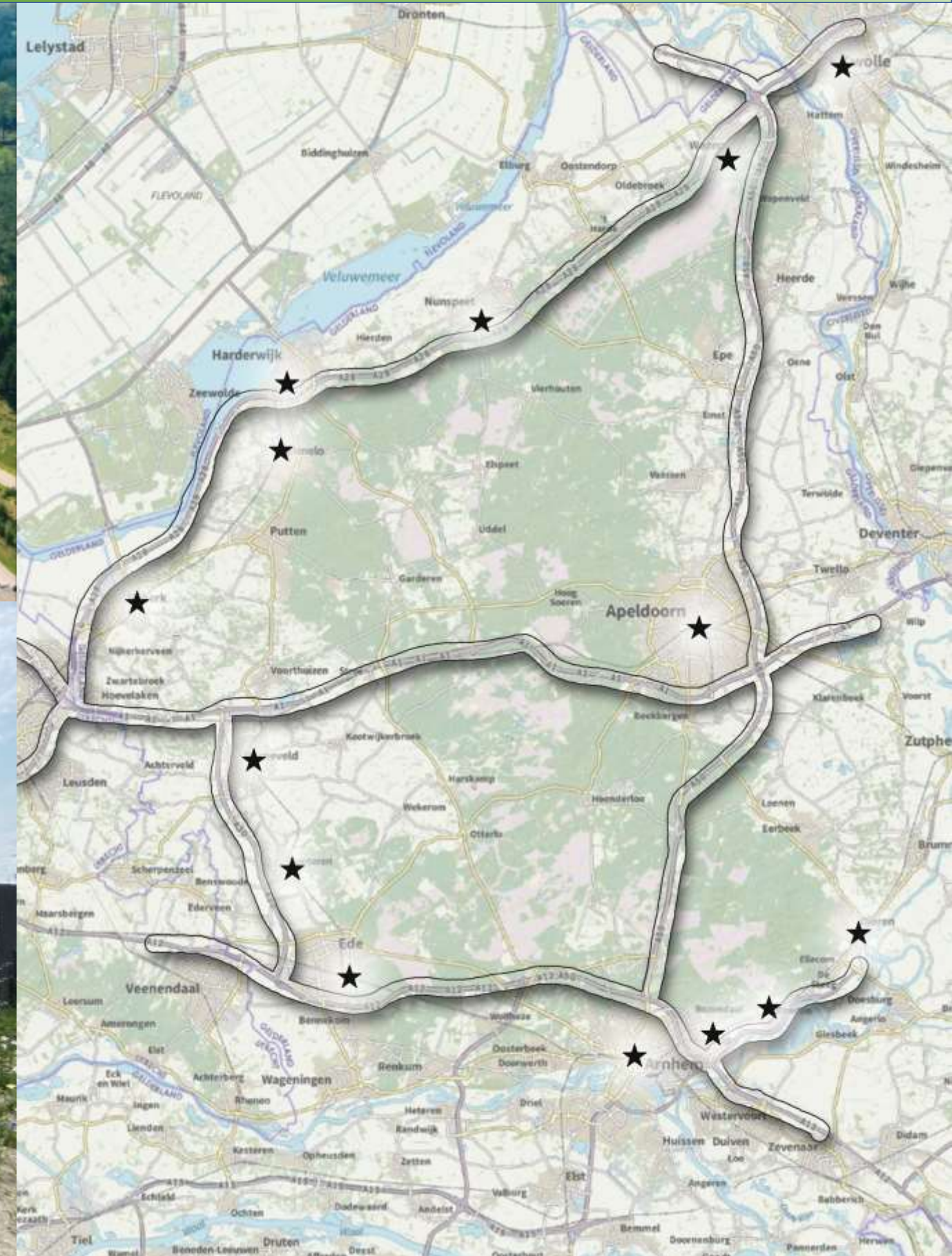
Toegankelijk voor mens en dier

De Veluwe is een waardevol en uitgestrekt natuurgebied.

Ecoducten zorgen voor goede verbindingen voor dieren op plekken waar de Veluwe doorsneden wordt door snelwegen.

Die snelwegen zorgen er ook voor dat De Veluwe voor iedereen dichtbij is. Het gebied is binnen een uur via de snelwegen bereikbaar voor een groot deel van Nederland. Afslagen van deze snelwegen brengen je tot aan de voordeur van het natuurschoon.

Ook per trein is de Veluwe echter goed ontsloten (*).

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Toegankelijkheid met een keerzijde

Het landschap van de Veluwe is goed toegankelijk. Op sommige plekken en op sommige dagen zelfs té goed toegankelijk. De bezoekersstromen nemen nog steeds toe, de druk op het gebied neemt nog steeds toe.

Autoverkeer is een belangrijke verkeersstroom op de Veluwe. In de omgevingsvisie staat vermeld dat de opvangcapaciteit van de Veluwe wordt vergroot doordat de grootste gebruikers van de 'omgevingsruimte' (motoren en auto's) ruimte dienen in te leveren ten gunste van andere verkeersstromen.

Uiteindelijk wordt bijna elke bezoeker een voetganger die mogelijk hinder ondervindt van andere verkeersstromen.

Maar hoe kun je de hinder van autoverkeer verminderen ?

Door autoverkeer onmogelijk te maken of door goede alternatieven aan te bieden ?

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Vele vervoersmiddelen

Autoverkeer en motoren zijn naast voetgangers niet de enige verkeersdeelnemers op de Veluwe.

Er is sprake van een breed scala aan gebruikers, gemotoriseerd en niet gemotoriseerd, langzaam en snel, over asfalt, door het zand of over de bospaden.

Niet gemotoriseerd wil niet altijd zeggen dat de snelheid van de gebruiker lager is. Asfaltgebruikers zoals wielrenners en longboarders zijn niet gemotoriseerd, maar kunnen wel in groot contrast staan met de veel langzamere wandelaars.

Datzelfde geldt voor mountainbikers en paarden over de niet-verharde bospaden.

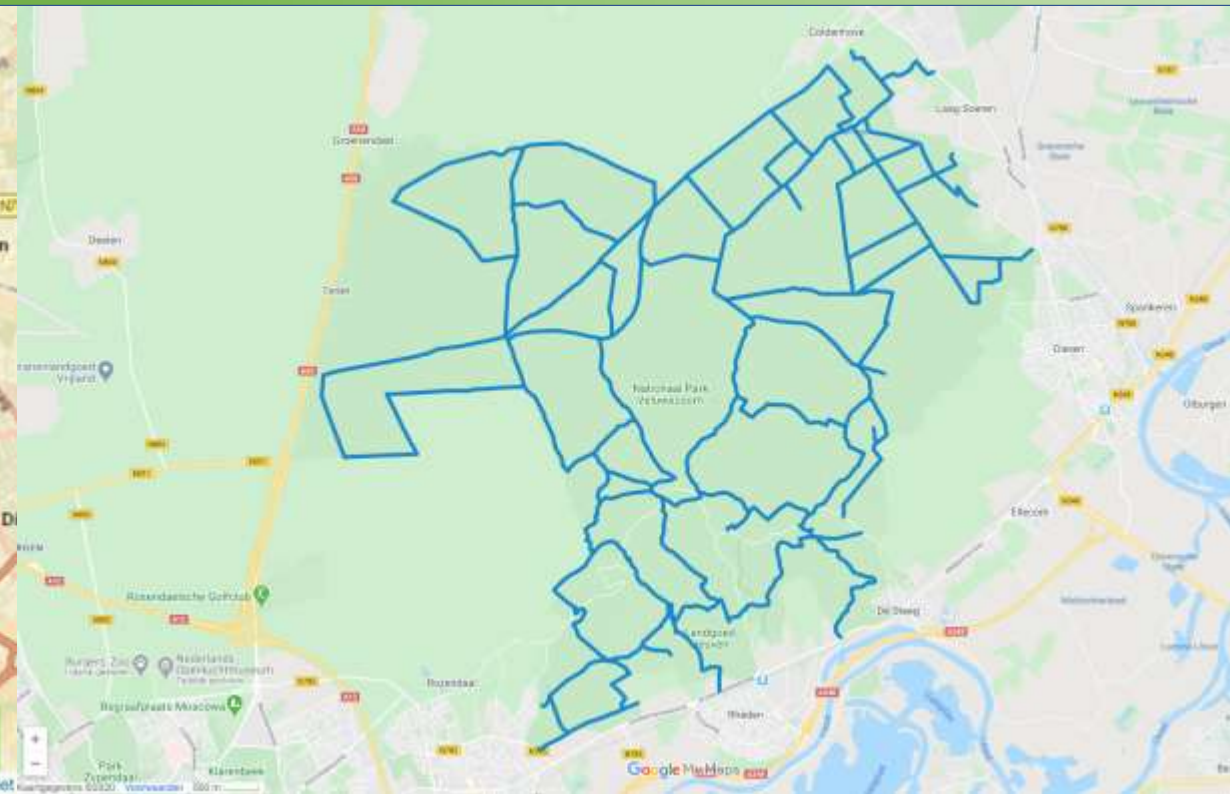
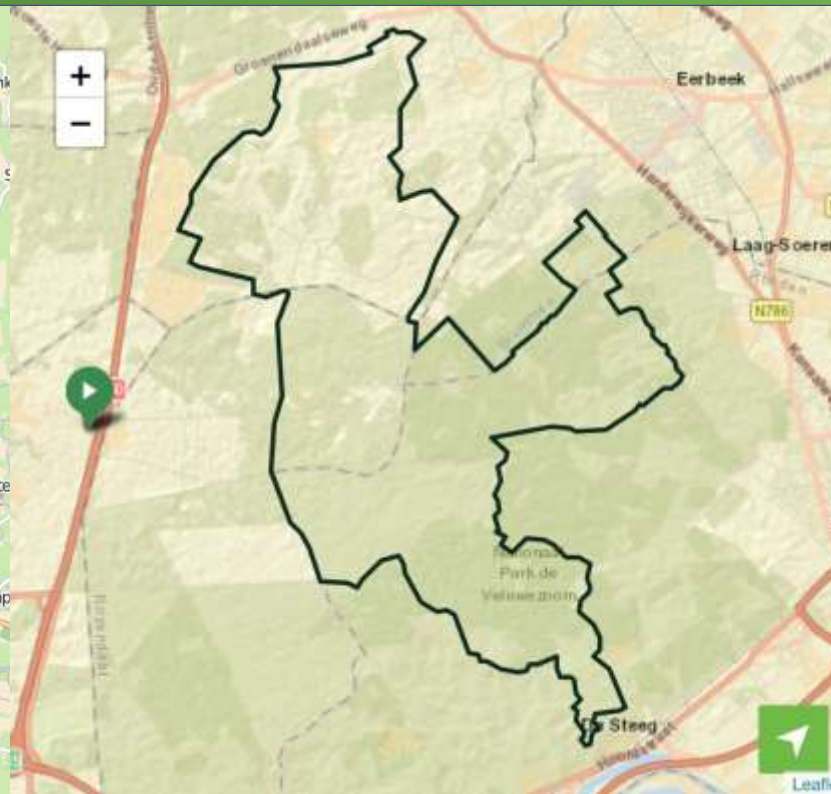
De Veluwe vraagt dus om een uitgekiend routesysteem waarbij gebruikers elkaar niet teveel in de weg zitten en elkaar tot overlast zijn.

De doelstelling is wel om de hoeveelheid gemotoriseerd verkeer te gaan beperken en autogebruikers eerder, meer aan de randen van de natuurgebieden, op een andere vervoersmiddel over te laten stappen.

Of eerder wandelaar te laten worden... Maar hoe bereik je dat?

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Fietsroutes

Mountain bike routes

Ruiterpaden....

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Nieuwe voedingsroutes

Er worden ook nieuwe initiatieven ontwikkeld om de Veluwe vanaf een grotere afstand met milieuvriendelijk vervoer beter bereikbaar te maken, bijvoorbeeld door de aanleg van een Snelfietsroute tussen Arnhem en Dieren. Het Station van Rheden is één van de 'afslagen' aan deze snelfietsroute, op een steenworp van de Posbank...

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Verschillen tussen de deelgebieden op De Veluwe

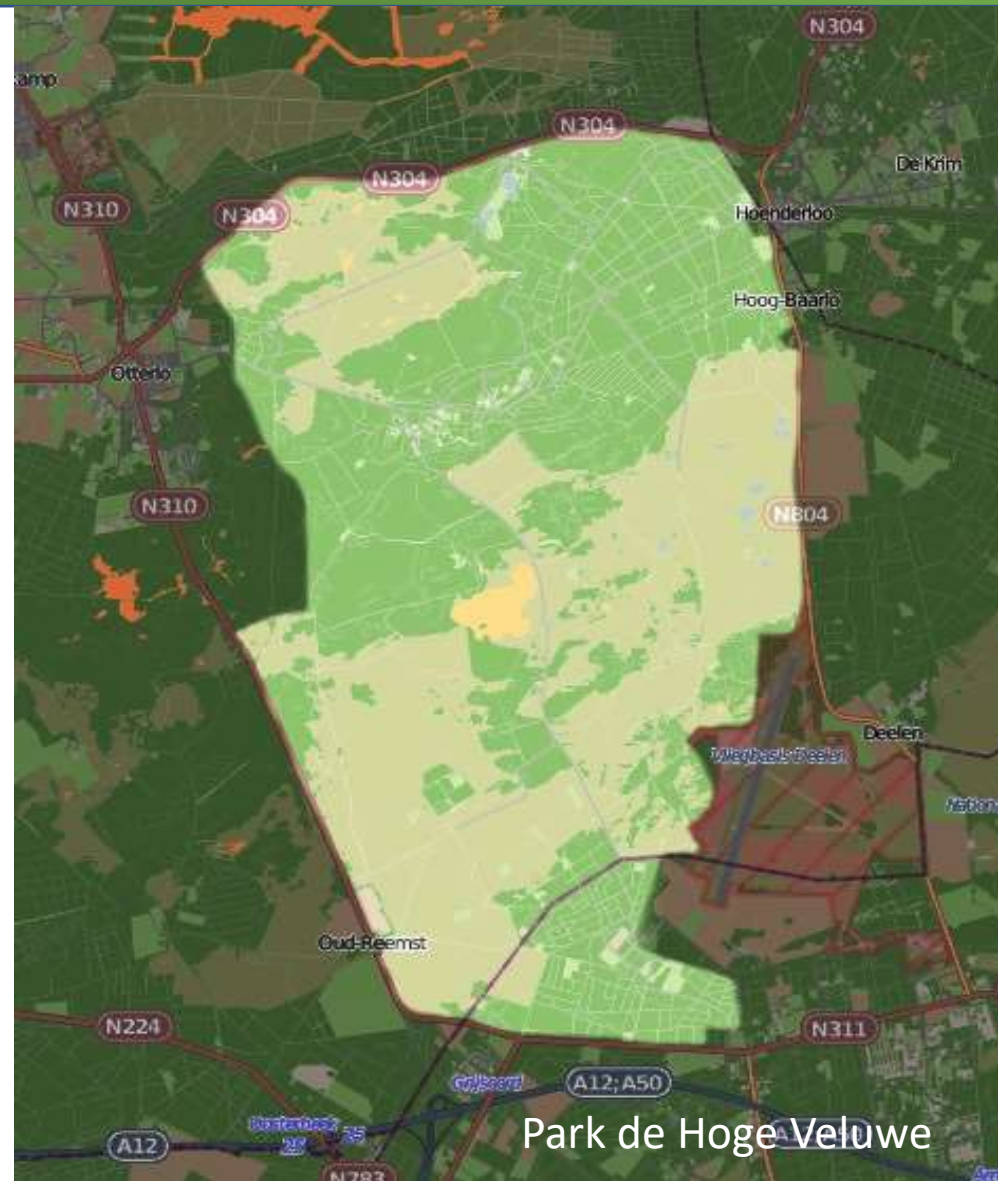
Er zijn duidelijke verschillen merkbaar tussen de diverse deelgebieden van De Veluwe.

Zo is de toegankelijkheid van Park De Hoge Veluwe gereguleerd door de betaalde toegang en wordt het park gezien als dag attractie.

Park Veluwezoom is minder 'begrensd', openbaar toegankelijk, direct ontsloten vanaf snelwegen en provinciale wegen en voorzien van vele parkeergelegenheden.

Het landschap van de Veluwezoom is spectaculair te noemen. Grote verschillen tussen dichte bossen en open heidevelden en een indrukwekkende steilrand in het landschap met prachtige vergezichten.

Park Veluwezoom wordt vaker aangedaan voor een kort bezoek: een rondje door het park....

Park de Hoge Veluwe

Park Veluwezoom

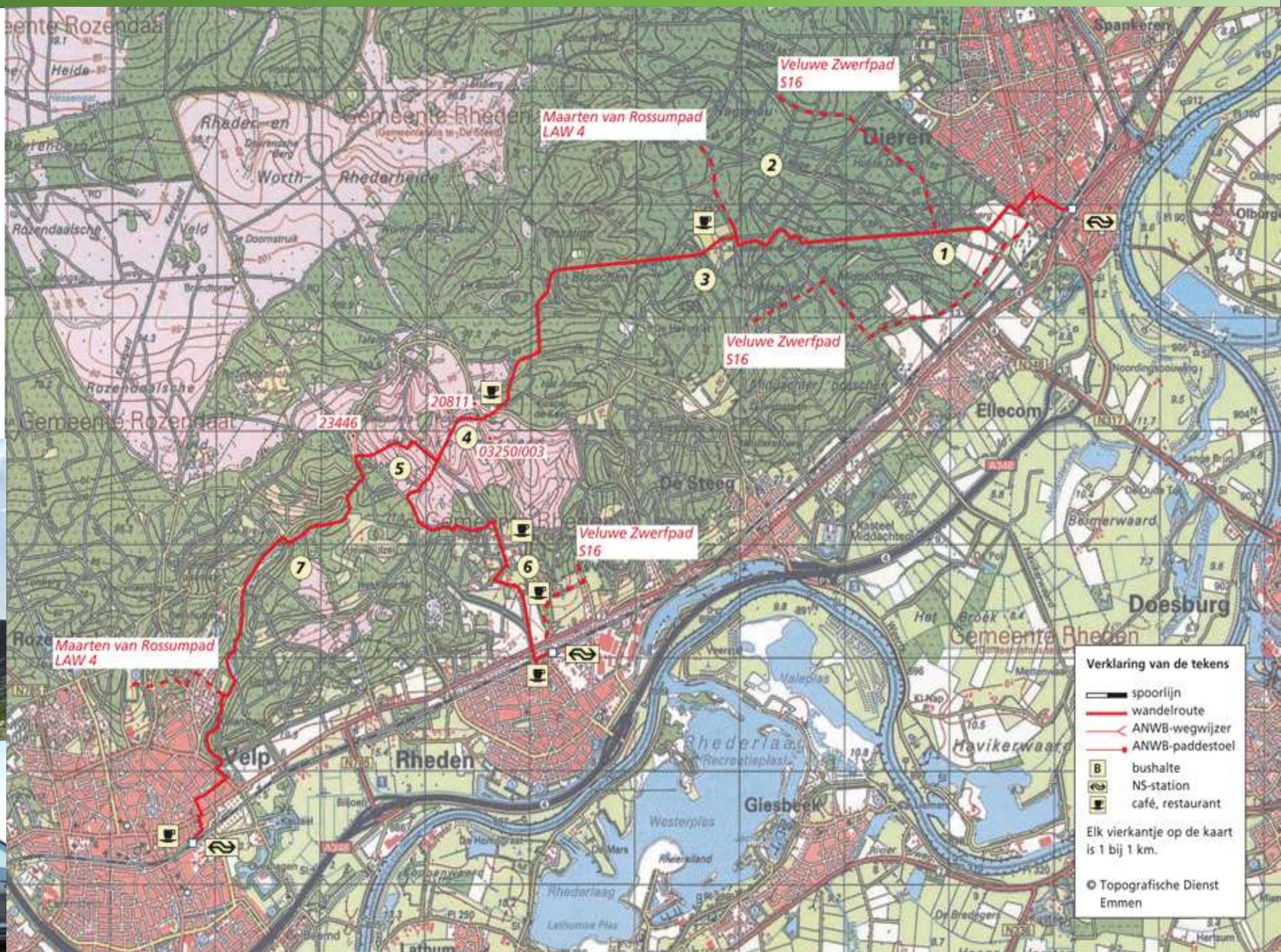
Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Mooie routes.

Park Veluwezoom is één van de drukst bezochte NS-wandelroutes. Geen wonder: het landschap is zeer aantrekkelijk en er liggen 3 NS stations op een steenworp afstand.

Station Dieren is onlangs verbouwd en voorzien van een P+R transferium met 350 parkeerplaatsen.

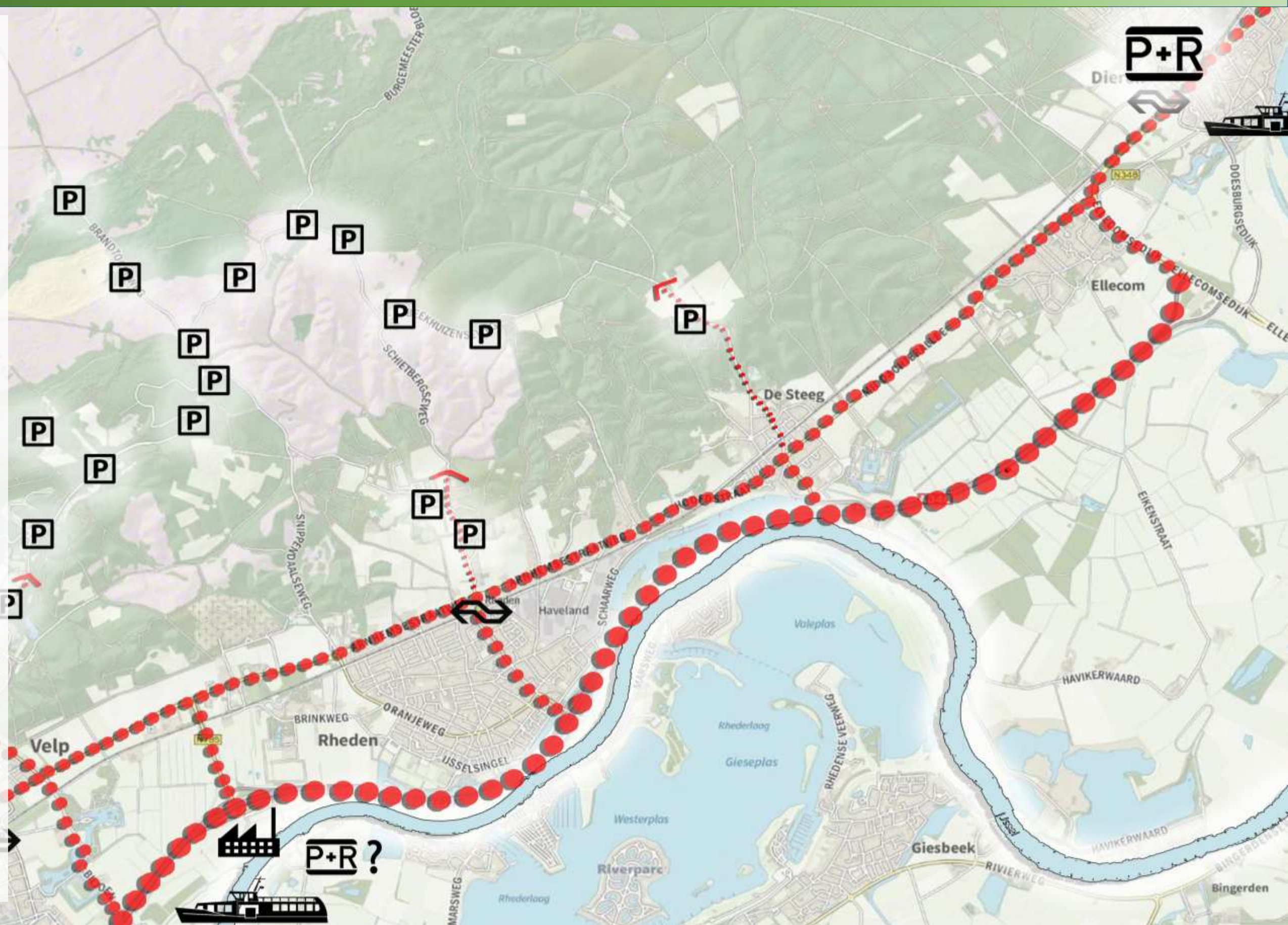
Deze voorziening kan een rol spelen bij het wegnemen van de verkeersdruk op de Veluwe als start van fiets- en wandelroutes.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Het verkeer als systeem benaderen

Omdat de Veluwezoom zo goed ontsloten ligt aan Rijks- en Provinciale wegen en er legio parkeergelegenheid is tot hoog op het massief, is de aantrekkingskracht voor automobilisten groot. Om de druk van het autoverkeer te verminderen loont het daarom de moeite om te kijken naar andere vervoersvormen in de nabijheid van het natuurgebied. Het transferium van Station Dieren kan daar zeker een rol bij spelen, maar bijvoorbeeld ook toekomstige ontwikkelingen bij de (voormalige) steenfabriek aan de A348 als mogelijk transferium. Samen met Arnhemse initiatieven om toeristisch vaarverkeer over Nederrijn en IJssel meer leven in te blazen, kunnen interessante dagarrangementen ontstaan zoals ook al het geval is bij station Dieren, waar combinatie tochten met de VSM en een vaartocht over de IJssel worden aangeboden. Het reduceren van autoverkeer op de Veluwezoom is dus gebaat bij het onderzoeken van netwerken van verkeersstromen en ruimtelijke en landschappelijke ontwikkelingen.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Kansen voor de Veluwezoom?

Bij het onderzoeken van ruimtelijke transformaties van ontvangstlocaties voor bezoekers van de Veluwezoom en slimme vervoerssystemen, is het interessant om twee Veluwe transferia eens met elkaar te vergelijken:

Bezoekerscentrum en Veluwetransferium Nunspeet wordt gekenmerkt door een zeer compacte opzet, waarbij treinstation, parkeerterrein, informatiecentrum, horeca en een 'eyecatcher' (uitkijktoren) compact bij elkaar gelegen zijn.

Er worden fietsen verhuurd, maar ook elektrische steps. Ook kun je overstappen op een elektrisch toeristentreintje.

Bezoekerscentrum en Veluwetransferium Posbank is voorzien van een parkeerterrein en ligt op een steenworp van station Rheden, maar van enige ruimtelijke relatie tussen beiden is geen sprake. Het transferium is ook niet zichtbaar vanaf de openbare weg.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Kansen voor de Veluwezoom?

Kun je aanvullende vervoersmogelijkheden zoals het elektrische toeristentreintje en (electrische) fietsenverhuur ook inzetten om van het bezoekerscentrum Posbank en het station van Rheden samen één samenhangend transferium te maken?

Behalve de ontwikkeling van nieuwe vervoersmogelijkheden, is ook de ruimtelijke ontwikkeling van belang.

Het parkeerterrein nabij het bezoekerscentrum blokkeert de bijzondere landschappelijke beleving vanaf deze flank van de Posbank.

De omgeving van het Station van Rheden geeft nog geen 'Veluwegevoel' waardoor de relatie tussen het station en het bezoekerscentrum nog sterk verbeterd kan worden.

Station Rheden kan een multimodale knoop worden waar langzaam verkeer en snelverkeer bij elkaar komen en waar bezoekers kunnen kiezen uit een aantal duurzame en vriendelijke vervoerswijzen, waaronder bijvoorbeeld een elektrische toeristentreintje.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Landgoed Heuven

Het bezoekerscentrum is gelegen in het historisch waardevolle landschap van landgoed Heuven.

Van oudsher is er een sterke relatie met de kern van Rheden, die middels een aantal historische routes verbonden was. De ontwikkeling van de Arnhemsestraatweg als sterke verkeersader en de verlenging van de perrons van station Rheden, hebben de ruimtelijke relatie tussen het landgoed en de kern van Rheden verstoord.

Kan deze ontvangstlocatie van de Veluwezoom duurzaam verder ontwikkelen met respect voor het landschap waarbij tevens het verkeer in goede banen wordt geleid?

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Station Rheden

Het station van Rheden ligt op een steenworp van het bezoekerscentrum Veluwezoom maar het is geen aantrekkelijk station (foto's rechts). Er is geen ruimtelijke relatie met het landschap van de Veluwe.

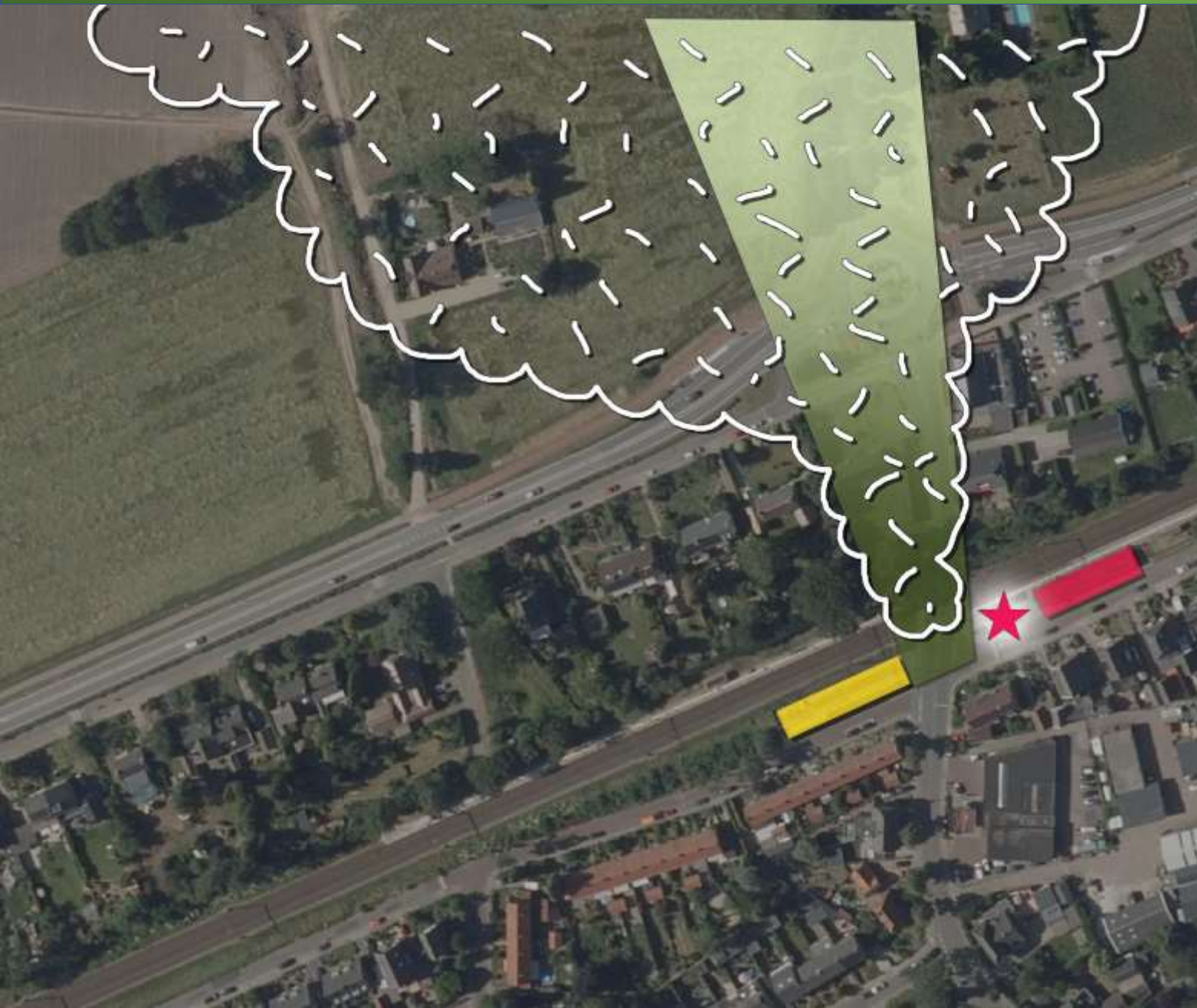
De Pilot Buitenpoorten van NS biedt kansen! Het referentieontwerp voor station Santpoort-Noord wordt gekenmerkt door een vergelijkbare situatie (foto's links). Om deze kans te benutten is samenwerking nodig met NS en ProRail.

Door een sterkere ruimtelijke binding met het omliggende landschap en het creëren van interessante routes, wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd, het adres van het Station versterkt en kunnen station en bezoekerscentrum samen een eenheid gaan vormen.

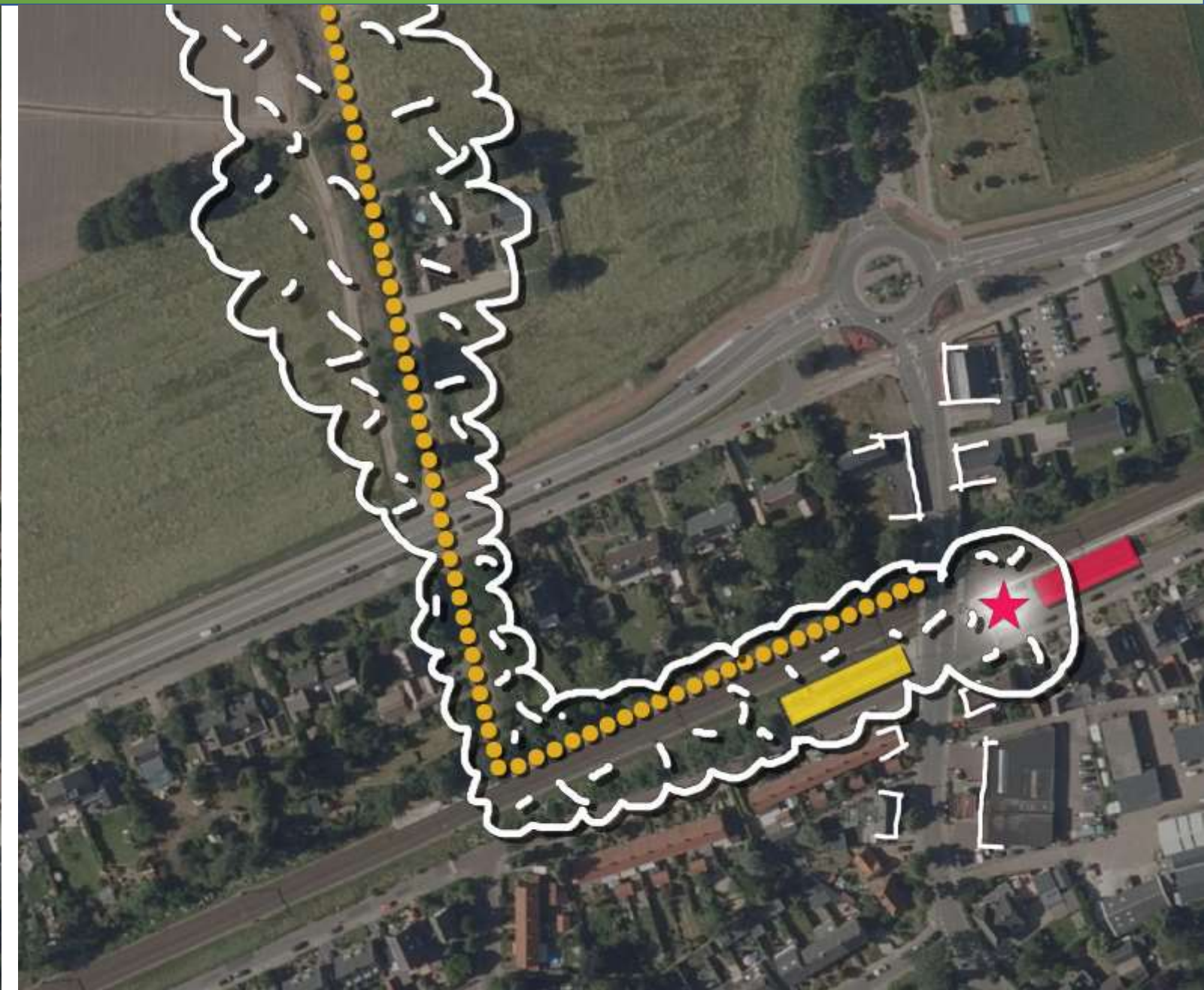
Boven: Deze stationsomgeving heeft geen relatie met het aantrekkelijke landschap waar het toegang tot geeft.
Onder: Deze stationsomgeving laat de bezoeker direct zien tot welk landschap het toegang geeft.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Verbinding: strategie 1

Door de herontwikkeling van de apotherslocatie tussen de rotonde in de Arnhemsestraatweg en het station, kan visueel bij aankomst met de trein al een glimp worden opgevangen van het boeiende landschap van de Veluwezoom/Posbank.

Verbinding: strategie 2

Aan de noordzijde van het perron is ruimte om een aantrekkelijke wandelroute te ontwikkelen tussen station Rheden en het bezoekerscentrum via de historische entree van het landgoed. Strategie 1 en 2 kunnen elkaar versterken !

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Visie gebiedspilot

De visie gaat uit van een aantrekkelijke ruimtelijke inrichting van de stationsomgeving en het bezoekerscentrum.

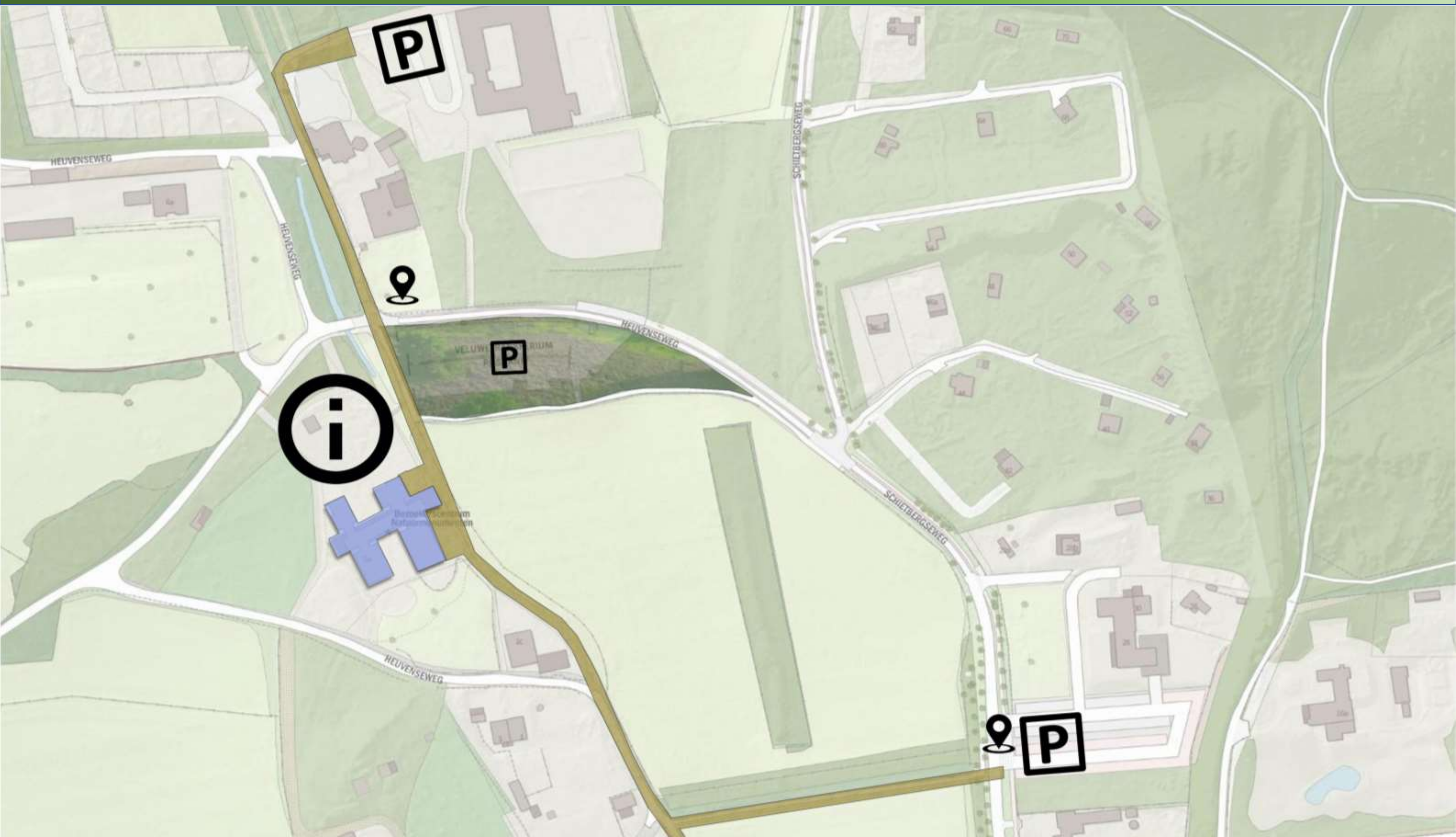
Door het noordelijk verplaatsen van het parkeerterrein van het transferium Wordt een sterkere ruimtelijke relatie tussen landschappen en wandelroutes gemaakt. Bij grote piekbelasting kan het bestaande parkeerterrein nog gebruikt worden (grasparkeren).

De wandelroute van het station naar het bezoekerscentrum wordt aantrekkelijker en beter begaanbaar gemaakt. De omgeving van het station en de rotonde van de Arnhemsestraatweg worden landschappelijker ingericht met een knipoog naar de heide-rijke Posbank (als vooraankondiging).

Vanaf het station, waar een nieuw paviljoen wordt gerealiseerd met kleine horeca en ondersteunende toeristische informatie, vertrekt een elektrisch treintje (De Veluwezoom Express) naar het bezoekerscentrum en wie weet nog verder...

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

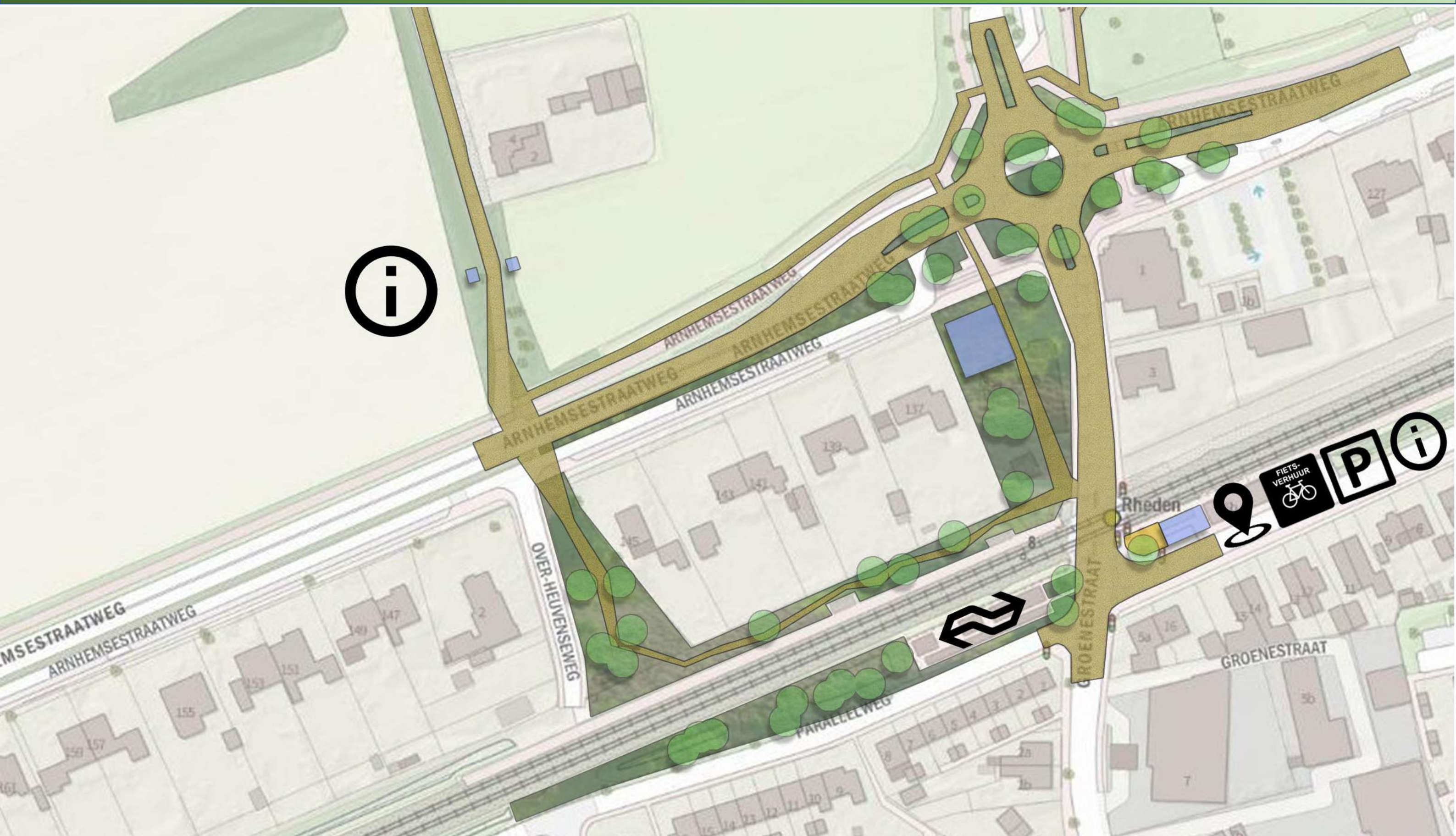
Routenetwerk

Vanaf het bezoekerscentrum verspreiden de routes zich over de Veluwezoom.

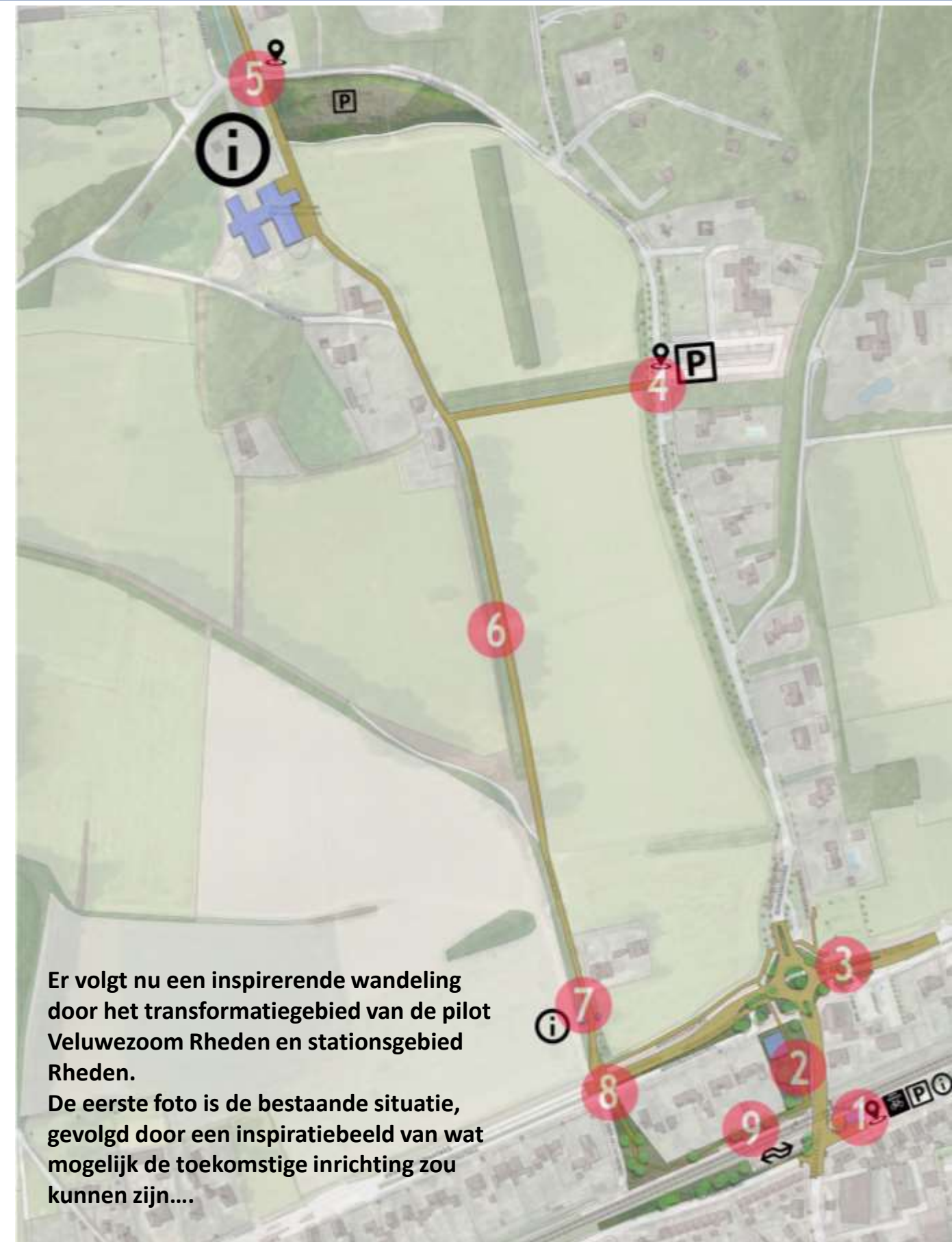
Het bezoekerscentrum/Transferium is Een accentpunt en een verdeelpunt in het landschap: bezoek concentreert zich en verspreid zich weer verder het landschap in....

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Er volgt nu een inspirerende wandeling door het transformatiegebied van de pilot Veluwezoom Rheden en stationsgebied Rheden.

De eerste foto is de bestaande situatie, gevolgd door een inspiratiebeeld van wat mogelijk de toekomstige inrichting zou kunnen zijn....

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

1

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

1

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

2

Google

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

2

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

3

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

3

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

4

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

4

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

5

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

5

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

6

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

6

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

7

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

7

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

8

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

8

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

9

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

En dan nog even dit....

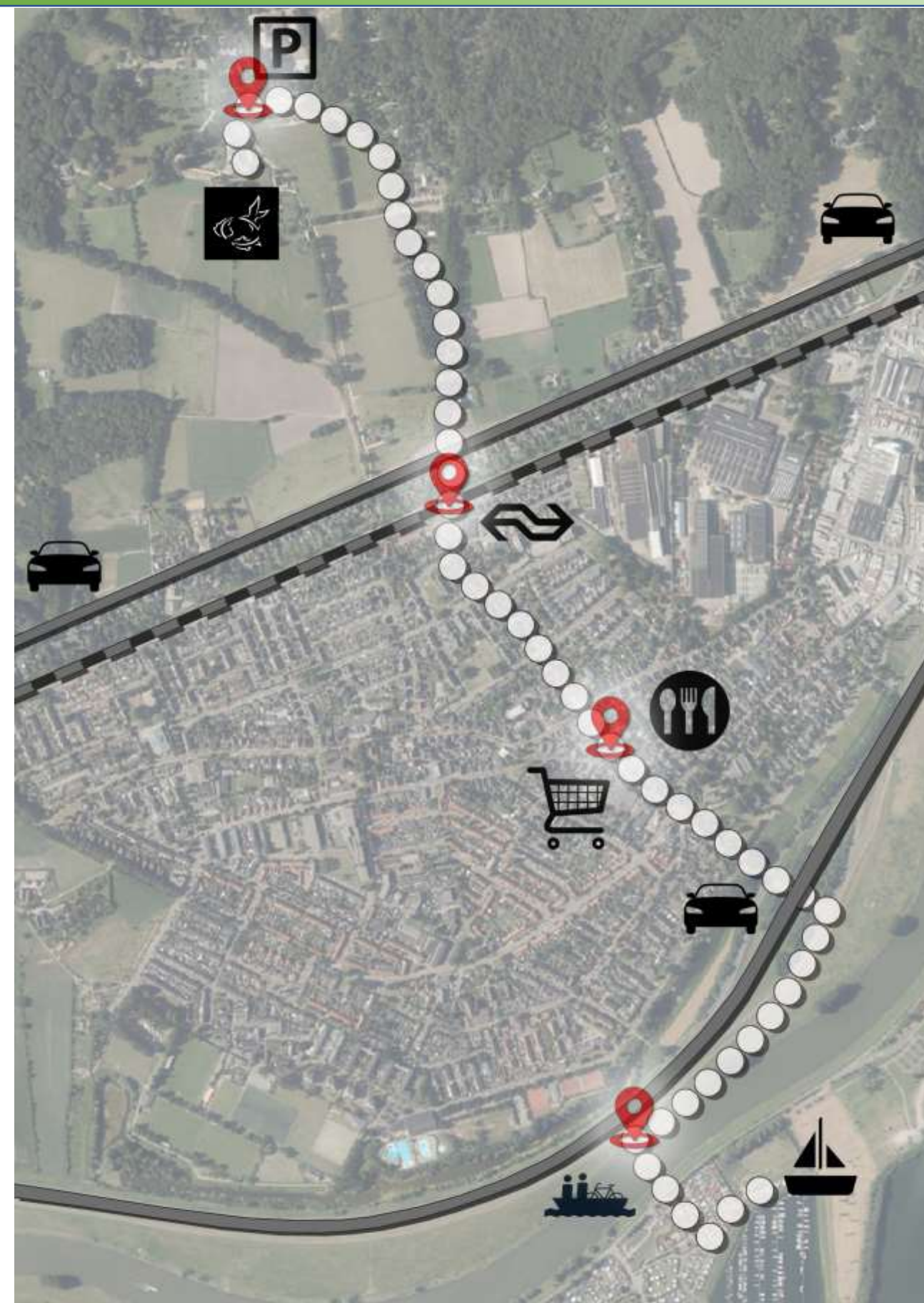
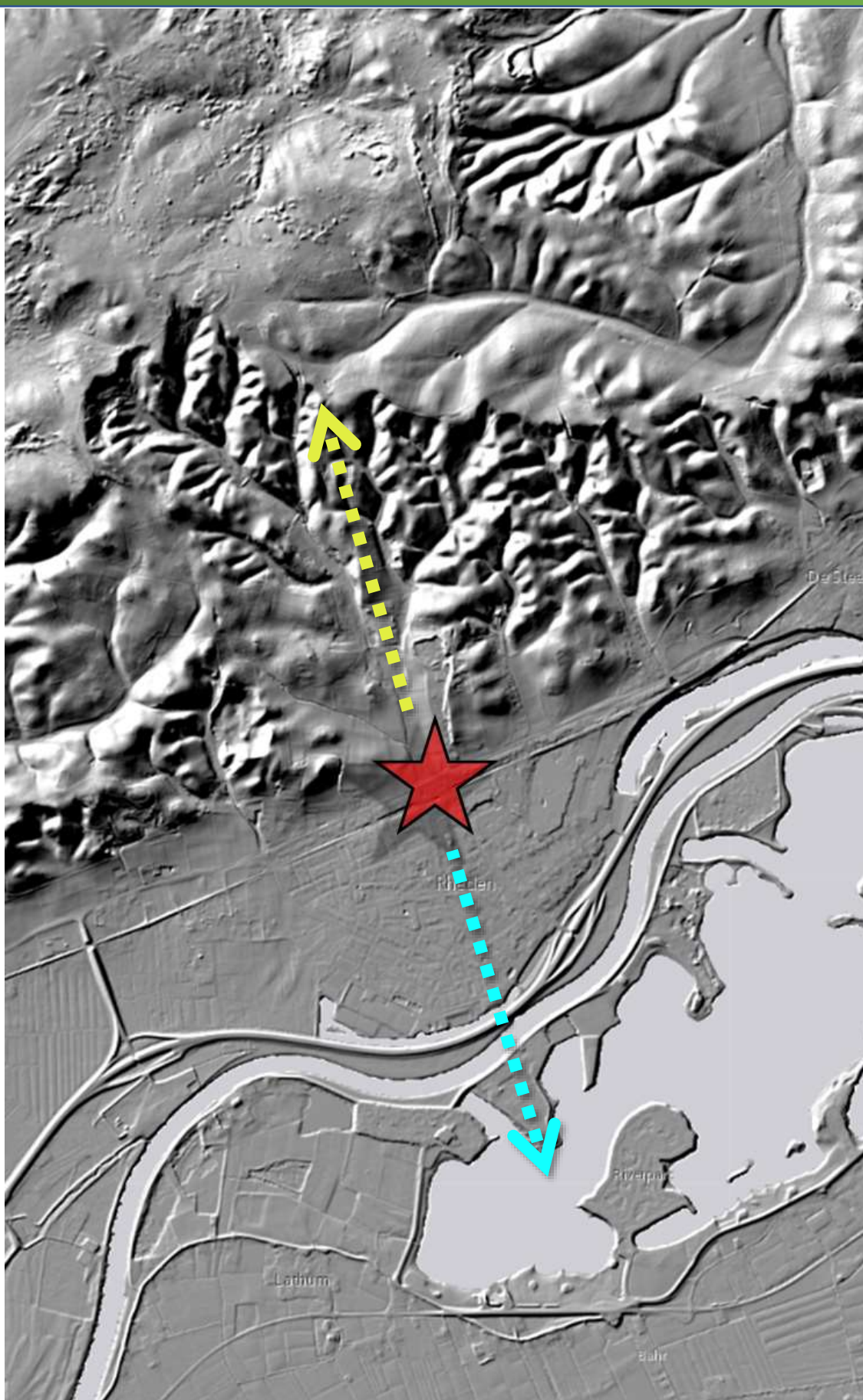
Op dit deel is de Veluwezoom op zijn steilste en de IJsselvallei is nabij.

Er zijn kansen om aantrekkelijke (fiets) routes te ontwikkelen en de route van de Veluwezoom express te verlengen naar de haven van de Westerplas.

Op deze manier kan ook het centrum van Rheden weer op de kaart worden gezet en zich op toeristisch vlak verder ontwikkelen.

Een fijne bijvangst is, dat de aantrekkelijkheid van het landschap rond de IJssel een extra 'boost' kan krijgen. Dit kan in de toekomst mogelijk de druk op de Veluwezoom mede gaan opvangen doordat er twee zeer interessante landschappen met hun voorkeur aan de kern van Rheden zijn gelegen.

De gebiedspilot voor Veluwezoom en stationsgebied Rheden kan dus een veel grotere spin-off krijgen.

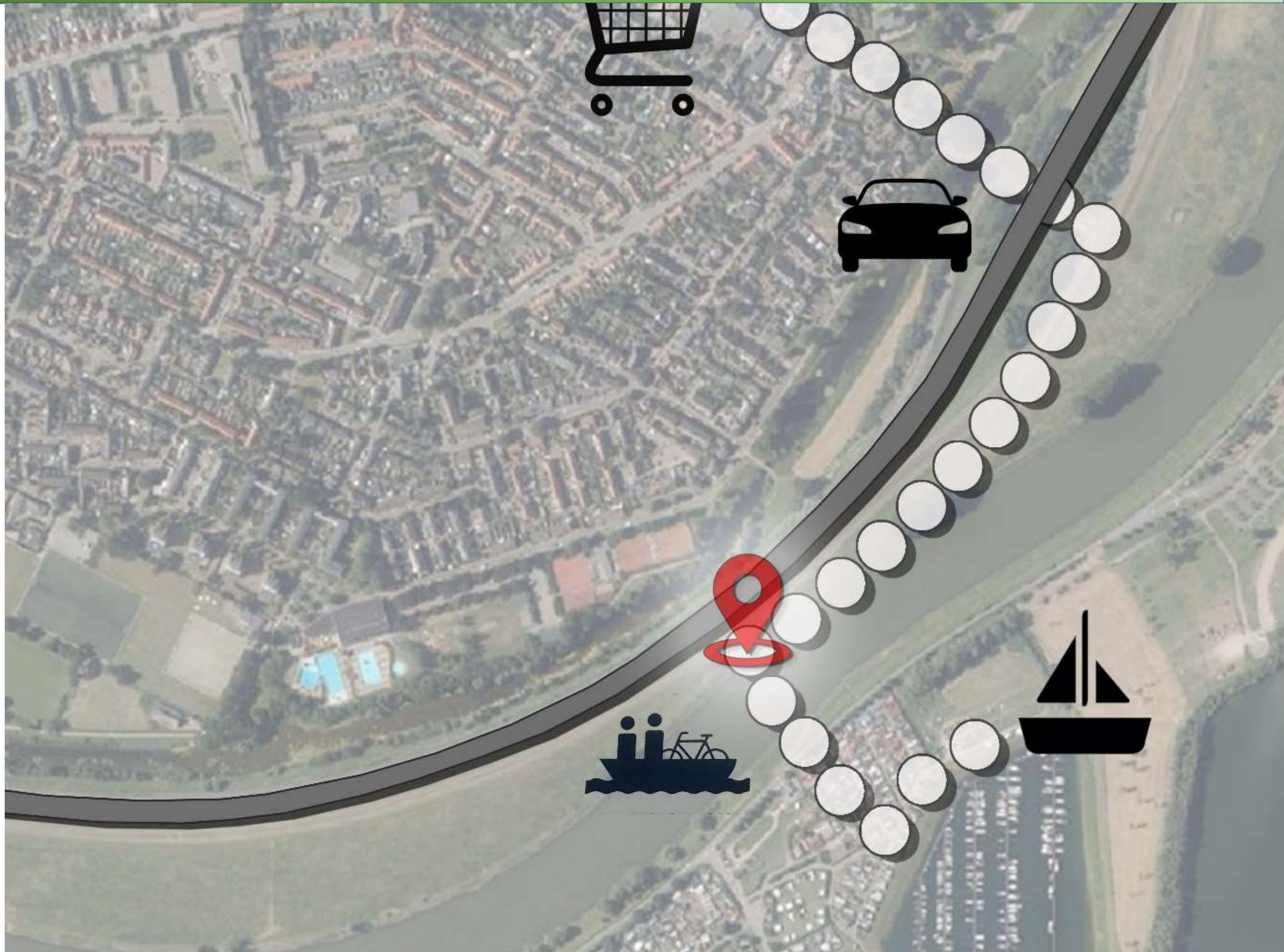

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Zuidrand van Rheden

Ook de zuidrand van de kern van Rheden is volop in ontwikkeling. Er liggen hier kansen om vanaf de afslag van de snelweg een interessante ontvangstlocatie te gaan ontwikkelen.

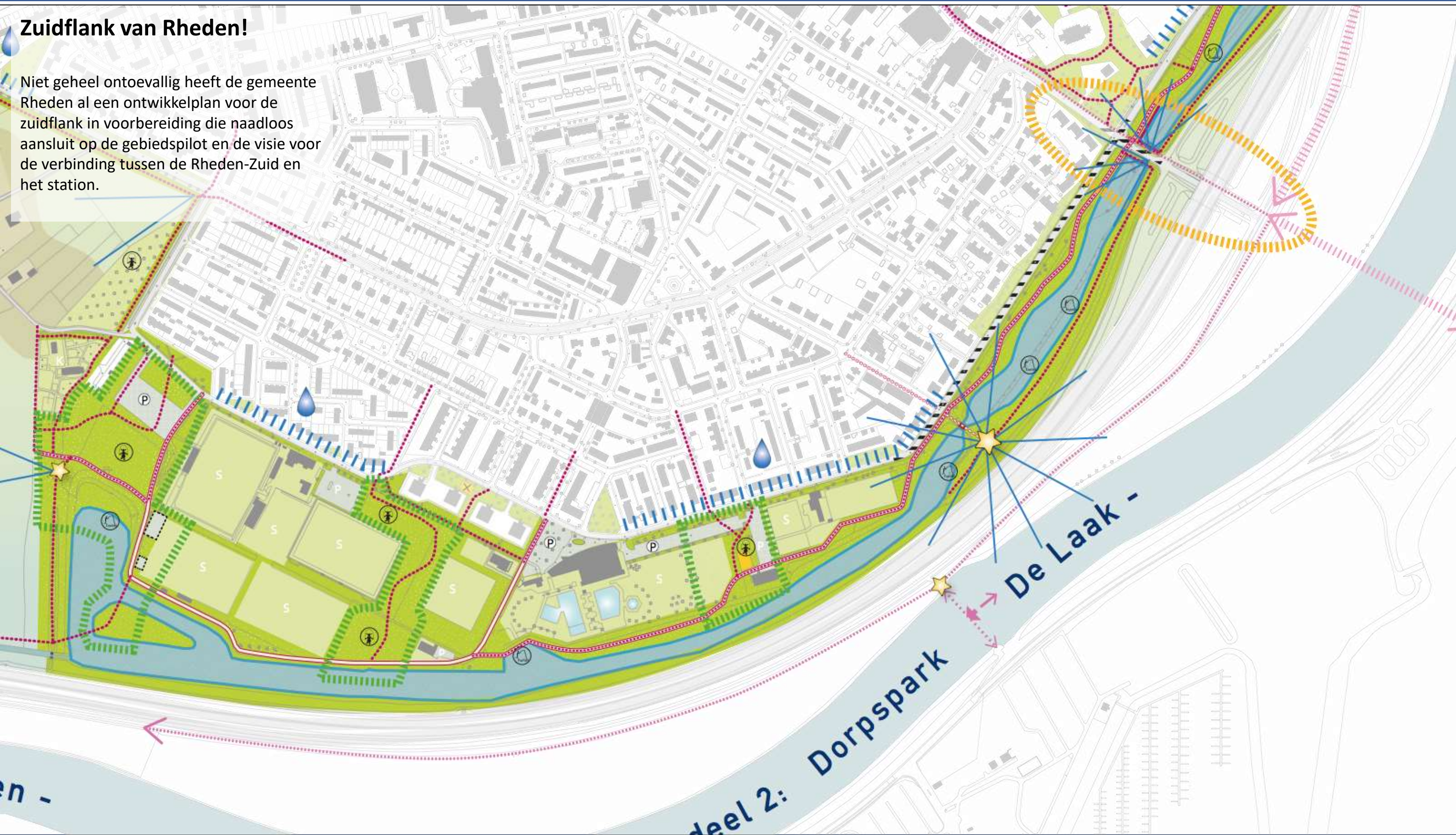
Ook in de kern van Rheden zijn initiatieven getoond om de toeristische waarde van het dorp en haar omgeving beter te tonen.

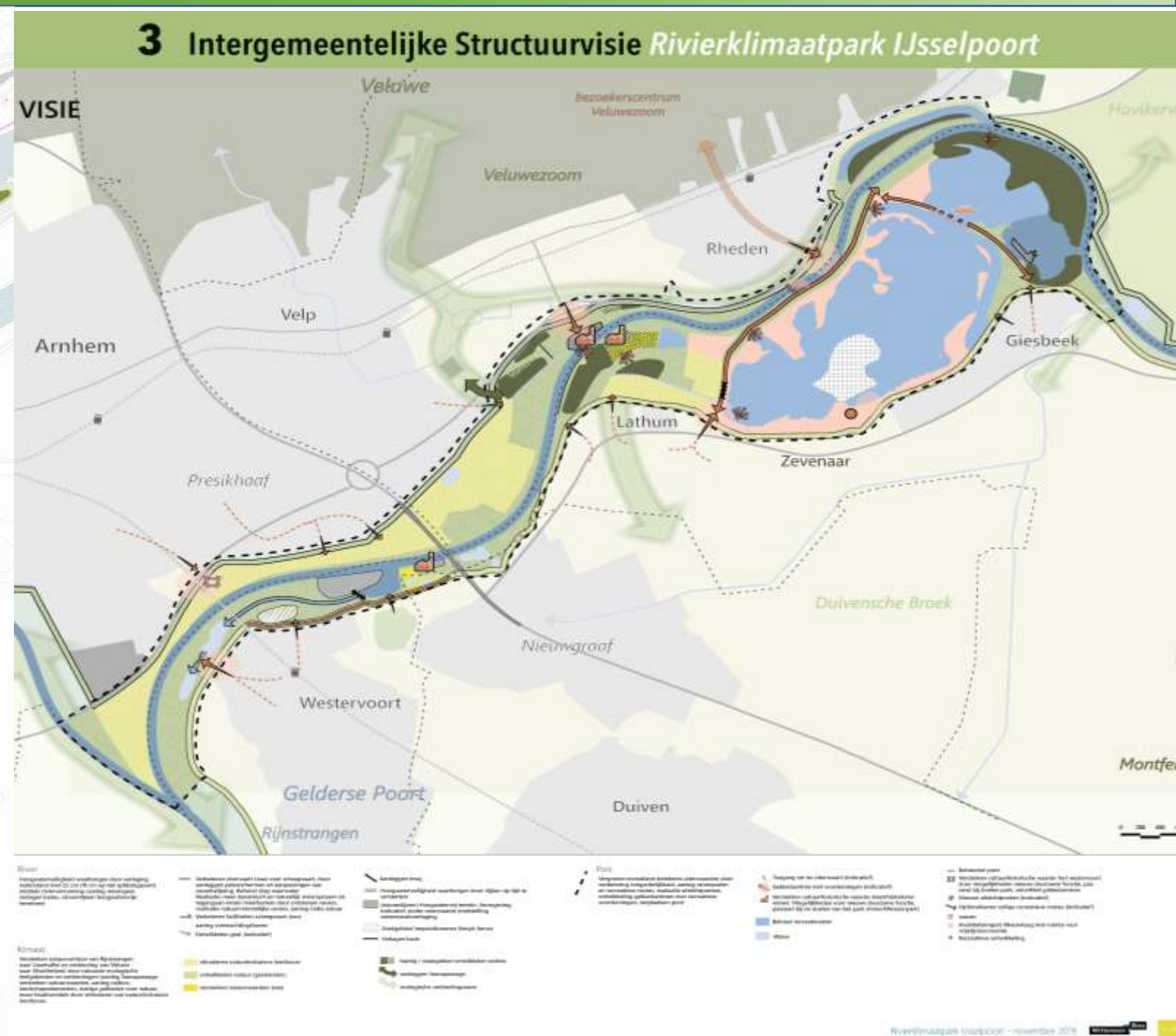
Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Zuidflank van Rheden!

Niet geheel ontovallig heeft de gemeente Rheden al een ontwikkelplan voor de zuidflank in voorbereiding die naadloos aansluit op de gebiedspilot en de visie voor de verbinding tussen de Rheden-Zuid en het station.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Zuidflank van Rheden en Rivierklimaatpark IJsselpoort.

Het masterplan voor de zuidflank van Rheden kan op zijn beurt weer gezien worden als het landschappelijke en recreatieve voorportaal van een veel grootschaliger landschappelijke ontwikkeling: Het Rivierklimaatpark IJsselpoort.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

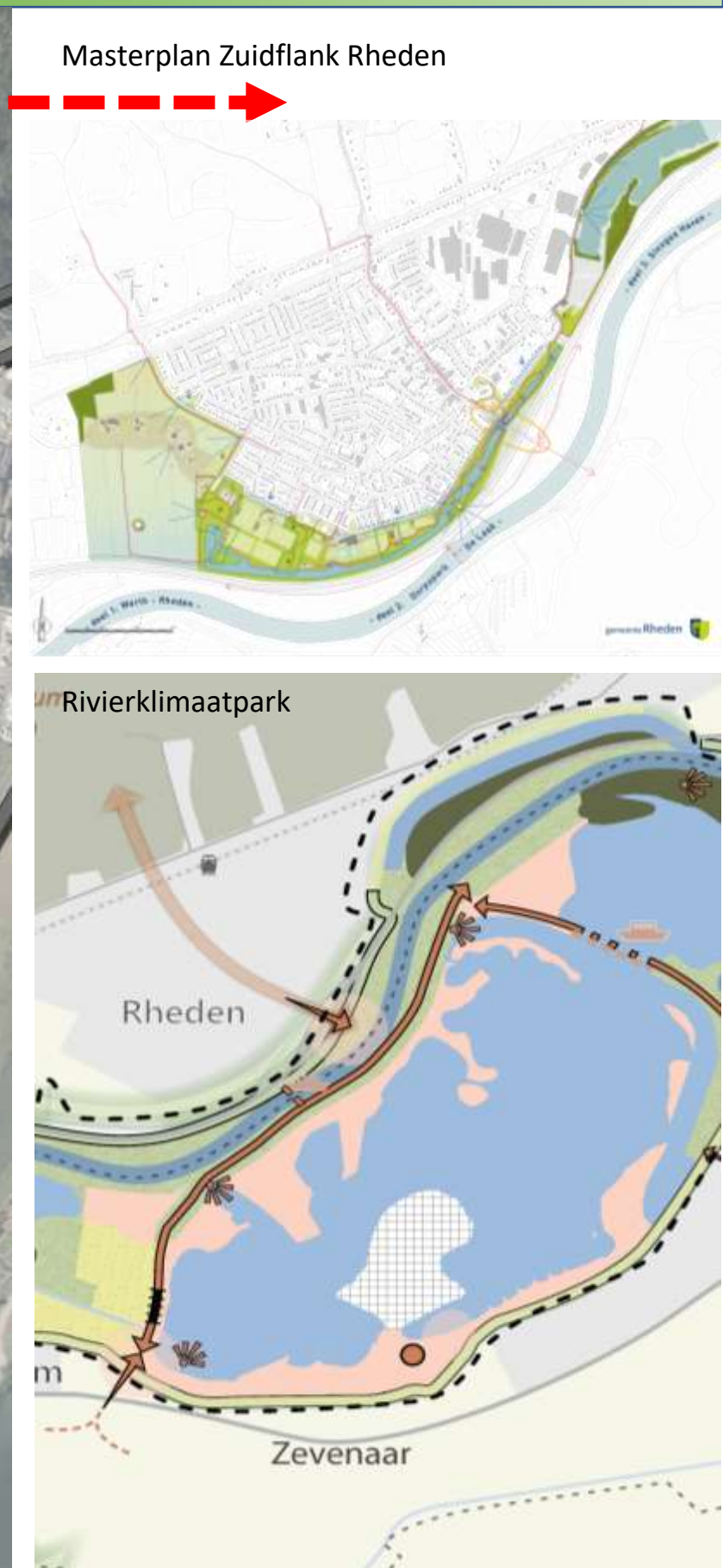
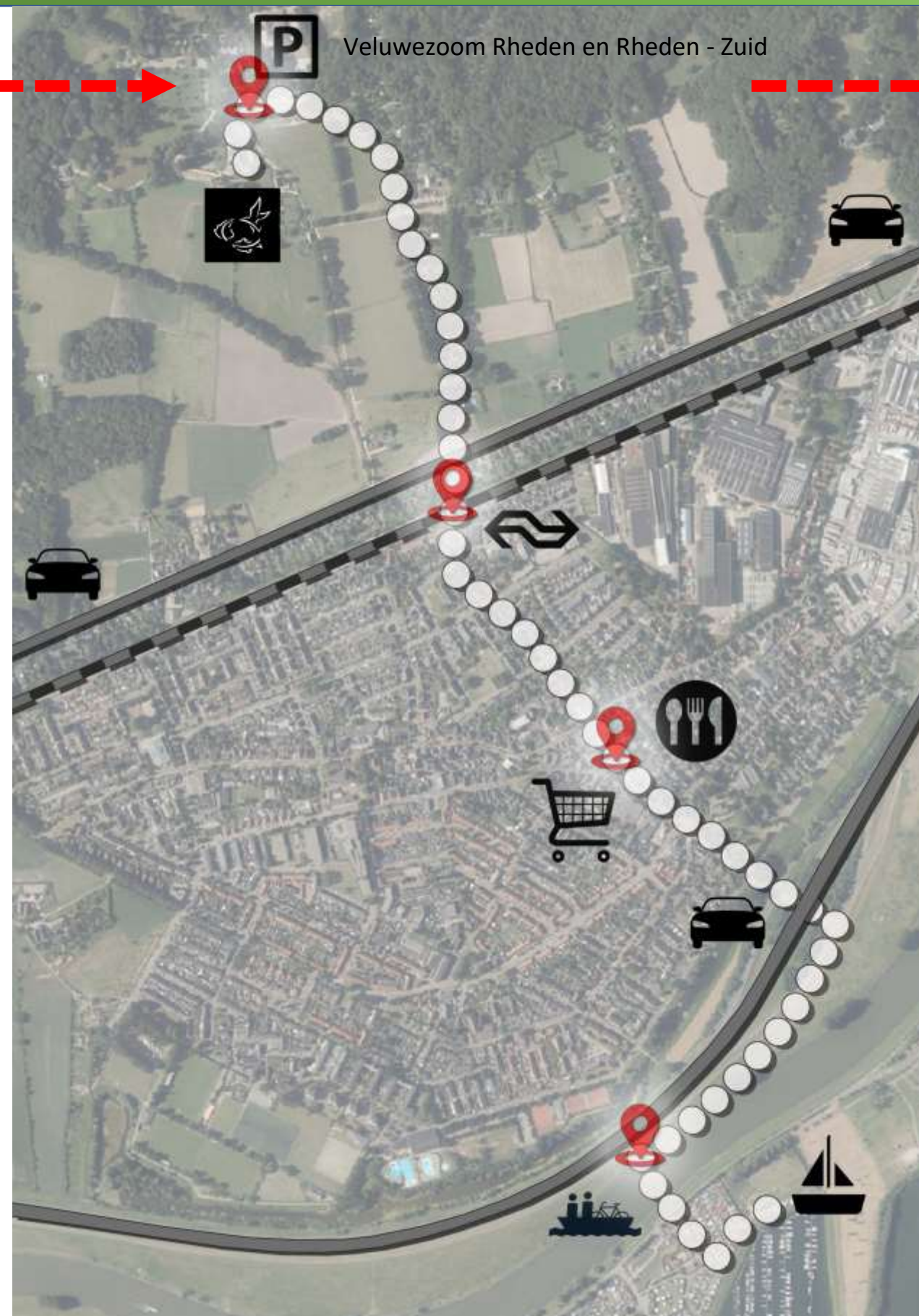

De dwarsdoorsnede van het landschap kan door deze verbinding optimaal beleefd worden.

Het verbinden van visies en het goed ontsluiten van de landschappen kan ervoor zorgen dat minder intensief bezochte landschappen uiteindelijk beter bezocht worden waarmee de druk op de Veluwe beter kan worden opvangen.

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Gebiedspilot Veluwezoom Rheden en het stationsgebied Rheden

Tijden veranderen

De afgelopen maanden hebben geleerd dat ook de ‘digitale ontsluiting en toegankelijkheid’ een alternatief kan bieden ten opzichte van een fysiek bezoek aan de natuur.

Natuurlijk kan een digitaal bezoek nooit het genot en de waarde van een fysiek bezoek vervangen, maar in de toekomst kan het wel een aangename toevoeging zijn !

THUISBLIJFTIPS

Wat een gekke tijd! Heel Nederland zit thuis en moet zich opeens zien te vermaken met wat er daar voorhanden is. Daarom vind je op deze pagina niet de eropuit tips die je van ons gewend bent, maar thuisblijftips. Ook vanaf je bank kun je de Veluwe beleven!

Fantaseer je liever over je eerste tripje na de deze periode van thuiszitten? Dan is er op de rest van onze website meer dan genoeg inspiratie te vinden om bij weg te dromen.

UIT IN HUIS

Erpuit gaan was nog nooit zo makkelijk. In je pyjama op de bank gezeteld of achter je laptop met een dampende kop thee en dan toch de hoogtepunten van de Veluwe zien. Het kan gewoon! Waar ga jij vandaag naartoe?

VIRTUELE TOUR DOOR KASTEEL CANNENBURCH

VERKEN DE VELUWEZOOM

KUNST UIT HET KRÖLLER-MÜLLER MUSEUM

ONTDEK LANDGOED SCHOVENHORST

ZIE HOE ZANDSCULPTUREN WORDEN GEMAAKT

PAK DE POPCORN EN KIJK EEN FILM

Wild

Volg tijdens de vier seizoenen de verhalen van drie hoofdrolspelers: de vos, het edelhert en het wilde zwijn. Je ziet de dieren jongen krijgen, die opgroeien naar volwassenheid. Kleinere rollen zijn voor de raaf, buizerd en ijsvogel. Bij de ijsvogel mogen we binnenlicken in het nest en met de buizerd vliegen we mee over de verschillende landschappen van de Veluwe. Een film met spectaculaire beelden die je normaal niet ziet!

